

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БӨА-2025/001/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: [www.audit.mn](#)
Өлгий хот
2024 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл
Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Үүрийнтуяа
Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан .....

  - 4.1 Ерөнхий зүйл .....
  - 4.2 Материаллаг байдал .....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .....

5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл .....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ЦЭНГЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.АЛЪХАСЕН ТАНАА

2025.04.08 № 409
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовн ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудаас Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн, найдваргүй 88.2 сая төгрөгийн эзэлийн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ аваагүй зэрэг зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5 дахь хэсгийн 16.5.5, 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх хэсгийн 41.2.3, 26 дугаар зүйлийн 26.1 дэх заалттай нийцээгүй бөгөөд санхүүгийн тайлагналын толилуулга, оршин байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

832502060338

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 онд 4,042.6 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр ажиллаж, гүйцэтгэлээр 3,248.0 сая төгрөг зарцуулж, 80.3 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан. Орон нутгийн суурь орлогод 2,124.4 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс гүйцэтгэлээр 1,875.2 сая төгрөг төвлөрүүлж, төлөвлөгөөг 11.7 хувиар тасалсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГУЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>683,152,057.26</u>	<u>806,551,436.71</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	365,111,288.26	589,899,035.34
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг		
31140	Касс арилжааны банк		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	365,111,288.26	589,899,035.34
3121	Төгрөг	365,111,288.26	589,899,035.34
31211	Төрийн сангийн харилцах	348,118,408.26	589,899,035.34
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	16,992,880.00	
33	АВЛАГА	215,680,108.00	161,500,933.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	100,000.00	766,201.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	428,480.00	3,731,281.00
335	Бусад авлага	40,000.00	-
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	40,000.00	
336	Зээлийн авлага	215,111,628.00	157,003,451.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	215,111,628.00	157,003,451.00
33611	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон		
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	215,111,628.00	157,003,451.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	62,360,661.00	27,155,968.37
351	Түүхий эд материал	15,435,551.00	
35130	Эм боох материал	15,435,551.00	
354	Хангамжийн материал	46,925,110.00	27,155,968.37
35410	Бичиг хэргийн материал	382,500.00	472,500.00
35420	Аж ахуйн материал	39,742,860.00	26,683,468.37
35440	Түлш, шатах тослох материал	6,799,750.00	
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	40,000,000.00	27,995,500.00
36300	Тэжээлийн нөөц	40,000,000.00	27,995,500.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>4,376,973,085.93</u>	<u>5,193,169,789.86</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,376,973,085.93	5,193,169,789.86
392	Биет хөрөнгө	3,714,632,450.17	4,530,262,725.62
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	946,564,217.00	1,614,753,012.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(82,065,789.94)	(101,187,426.52)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	166,124,793.00	304,844,793.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(99,139,161.17)	(84,122,219.77)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	133,778,540.00	216,448,684.54
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(58,277,597.67)	(77,248,062.18)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	56,428,689.04	74,335,689.04
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(22,352,842.44)	(28,326,602.83)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,932,419,298.00	1,950,919,298.00

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(110,957,210.76)	(155,077,316.76)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,005,058,840.41	1,005,058,840.41
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(152,949,325.30)	(190,135,963.31)
393	Биет бус хөрөнгө	662,340,635.76	662,907,064.24
39301	Программ хангамж	3,436,639.00	4,206,639.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,132,003.24)	(2,335,574.76)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	661,036,000.00	661,036,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл		
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>5,060,125,143.19</u>	<u>5,999,721,226.57</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>4,666,290.00</u>	<u>4,831,600.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,666,290.00	4,831,600.00
413	Өглөг	4,666,290.00	4,831,600.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2,036,689.00	
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,629,601.00	
4136	Бусад өглөг	-	4,831,600.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		4,831,600.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг		
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>5,055,458,853.19</u>	<u>5,994,889,626.57</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,120,116,878.07	1,120,116,878.07
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,120,116,878.07	1,120,116,878.07
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	1,120,116,878.07	1,120,116,878.07
51101	Өмч: - төрийн		
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,536,426,512.54	3,475,857,285.92
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,226,692,354.79	2,536,426,512.54
51220	Тайлант үеийн үр дүн	309,734,157.75	939,430,773.38
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,398,915,462.58	1,398,915,462.58
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>5,060,125,143.19</u>	<u>5,999,721,226.57</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,960,528,872.51	4,028,854,434.69
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	711,477,745.51	1,365,707,056.88
110	Орлогын албан татвар	680,820,564.51	1,332,297,727.46
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	720,265,282.29	1,391,414,223.75
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	684,277,887.35	1,086,754,618.16
110002	Үйл ажиллагааны орлого	10,861,414.11	267,532,838.86
110003	Хөрөнгийн орлого	24,661,980.83	35,470,766.73
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	464,000.00	1,656,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(39,444,717.78)	(59,116,496.29)

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(39,444,717.78)	(59,116,496.29)
113	Хөрөнгийн албан татвар	24,134,800.00	16,595,230.42
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	1,528,310.42
113002	Бууны албан татвар	1,410,000.00	1,650,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	22,724,800.00	13,416,920.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6,522,381.00	16,814,099.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,895,145.00	3,887,814.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,152,050.00	1,427,814.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,357,000.00	1,900,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	386,095.00	560,000.00
1181	Газрын төлбөр	3,613,236.00	11,843,285.00
118101	Газрын төлбөр	3,613,236.00	11,843,285.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	14,000.00	1,083,000.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	14,000.00	233,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	-	850,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	353,250,072.00	988,560,772.81
120	Нийтлэг татварын бус орлого	353,250,072.00	988,560,772.81
120003	Торгуулийн орлого	6,517,500.00	13,108,000.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	25,468,723.00	4,019,477.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	25,468,723.00	4,019,477.00
120009	Бусад орлого	16,426,387.00	19,896,553.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	278,647,462.00	911,281,985.54
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	26,190,000.00	40,254,757.27
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	895,801,055.00	1,674,586,605.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,188,645.00	19,507,121.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,500,000.00	6,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,688,645.00	13,507,121.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	835,950,200.00	1,655,079,484.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	588,180,600.00	789,413,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	247,769,600.00	865,666,284.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	18,662,210.00	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,662,210.00	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,380,793,049.76	2,253,301,104.46
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,380,793,049.76	2,253,301,104.46
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,332,524,849.76	2,213,290,451.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	510,947,012.76	888,944,605.00
210101	Үндсэн цалин	383,804,169.53	517,100,925.00
210102	Нэмэгдэл	106,618,276.23	342,231,726.00
210104	Урамшуулал	20,524,567.00	29,611,954.00

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,862,233.00	112,728,399.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,613,026.62	76,410,099.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,721,945.57	9,079,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,272,009.47	4,539,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	932,329.19	4,539,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,322,922.15	18,159,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,210,491.00	176,461,091.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	832,491.00	13,027,343.51
210302	Түлш, халаалт	22,378,000.00	162,518,420.00
210303	Цэвэр, бохир ус		915,328.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,024,539.40	55,088,995.80
210401	Бичиг хэрэг	5,274,450.00	6,367,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,848,752.40	46,701,436.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,729,237.00	2,020,259.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,172,100.00	
2105	Нормативт зардал	23,135,043.00	25,929,982.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	23,135,043.00	25,929,982.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	582,000.00	6,521,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	27,000.00	
210604	Урсгал засвар	555,000.00	6,521,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,975,400.00	4,961,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,975,400.00	4,961,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,029,800.00	15,116.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,790,000.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	28,000.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	160,000.00	
210807	Газрын төлбөр		15,116.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	18,800.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	655,758,330.60	942,639,162.15
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	516,224,915.00	793,943,632.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	445,600.00	579,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	139,087,815.60	148,116,529.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	48,268,200.00	40,010,653.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48,268,200.00	40,010,653.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	48,268,200.00	
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		40,010,653.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	579,735,822.75	1,775,553,330.23
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	270,001,665.00	836,122,556.85
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	270,001,665.00	836,122,556.85
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал	-	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(270,001,665.00)	(836,122,556.85)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	309,734,157.75	939,430,773.38

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,700,941,818.51	3,152,163,067.88
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	711,477,745.51	1,365,707,056.88
110	Орлогын албан татвар	680,820,564.51	1,332,297,727.46
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	720,265,282.29	1,391,414,223.75
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	684,277,887.35	1,086,754,618.16
110002	Үйл ажиллагааны орлого	10,861,414.11	267,532,838.86
110003	Хөрөнгийн орлого	24,661,980.83	35,470,766.73
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	464,000.00	1,656,000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(39,444,717.78)	(59,116,496.29)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(39,444,717.78)	(59,116,496.29)
113	Хөрөнгийн албан татвар	24,134,800.00	16,595,230.42
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар		1,528,310.42
113002	Бууны албан татвар	1,410,000.00	1,650,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	22,724,800.00	13,416,920.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6,522,381.00	16,814,099.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,895,145.00	3,887,814.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,152,050.00	1,427,814.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,357,000.00	1,900,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	386,095.00	560,000.00
1181	Газрын төлбөр	3,613,236.00	11,843,285.00
118101	Газрын төлбөр	3,613,236.00	11,843,285.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	14,000.00	1,083,000.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	14,000.00	233,000.00

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		850,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	93,663,018.00	111,869,406.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	93,663,018.00	111,869,406.00
120003	Торгуулийн орлого	6,517,500.00	13,108,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	70,719,131.00	78,864,853.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	70,719,131.00	78,864,853.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
120009	Бусад орлого	16,426,387.00	19,896,553.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	895,801,055.00	1,674,586,605.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,188,645.00	19,507,121.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,500,000.00	6,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,688,645.00	13,507,121.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	835,950,200.00	1,655,079,484.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	588,180,600.00	789,413,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	247,769,600.00	865,666,284.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	18,662,210.00	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,662,210.00	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,242,104,761.16</u>	<u>2,038,221,516.31</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,242,104,761.16	2,038,221,516.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,193,836,561.16	1,998,210,863.31
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	506,247,356.76	891,563,924.00
210101	Үндсэн цалин	348,242,053.53	519,037,614.00
210102	Нэмэгдэл	139,160,808.23	342,914,356.00
210104	Урамшуулал	18,844,495.00	29,611,954.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	63,490,200.00	113,494,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	43,173,300.00	77,176,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,079,200.00	9,079,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,063,400.00	4,539,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,015,900.00	4,539,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,158,400.00	18,159,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	35,663,396.00	693,838,925.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,985,396.00	30,978,077.51
210302	Түлш, халаалт	32,678,000.00	661,945,520.00
210303	Цэвэр, бохир ус		915,328.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	44,652,072.40	45,146,357.00
210401	Бичиг хэрэг	3,769,000.00	3,291,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	38,462,435.40	38,428,666.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,007,237.00	2,482,791.00

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		473,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	413,400.00	470,000.00
2105	Нормативт зардал	26,245,421.00	10,644,431.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	25,822,421.00	10,494,431.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	423,000.00	150,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,921,795.00	15,273,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	650,795.00	4,833,500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	71,000.00	143,200.00
210604	Урсгал засвар	2,200,000.00	10,296,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,517,400.00	5,101,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,517,400.00	5,101,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	38,340,850.00	2,308,016.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,217,950.00	1,316,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	28,000.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	998,000.00	976,800.00
210807	Газрын төлбөр		15,116.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	18,800.00	
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	45,100.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	472,758,070.00	220,839,309.80
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	471,638,570.00	218,511,009.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,119,500.00	2,328,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	48,268,200.00	40,010,653.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	48,268,200.00	40,010,653.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	48,268,200.00	
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		40,010,653.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>458,837,057.35</u>	<u>1,113,941,551.57</u>
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	387,451,665.00	889,153,804.49
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	387,451,665.00	889,153,804.49
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	387,451,665.00	889,153,804.49
220001	Барилга байгууламж	202,969,600.00	374,779,710.00

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

222001	Тоног төхөөрөмж	16,124,918.00	186,088,497.00
223001	Бусад хөрөнгө	50,907,147.00	272,811,643.49
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	117,450,000.00	55,473,954.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(387,451,665.00)</u>	<u>(889,153,804.49)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	-	-
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүү		
250002	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	≡	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	71,385,392.35	224,787,747.08
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	293,725,895.91	365,111,288.26
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	365,111,288.26	589,899,035.34

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,120,116,878.07	1,398,915,462.58	2,226,692,354.79	4,745,724,695.44
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,120,116,878.07	1,398,915,462.58	2,226,692,354.79	4,745,724,695.44
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			309,734,157.75	309,734,157.75
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,120,116,878.07	1,398,915,462.58	2,536,426,512.54	5,055,458,853.19
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,120,116,878.07	1,398,915,462.58	2,536,426,512.54	5,055,458,853.19
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,120,116,878.07	1,398,915,462.58	2,536,426,512.54	5,055,458,853.19
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			939,430,773.38	939,430,773.38
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,120,116,878.07	1,398,915,462.58	3,475,857,285.92	5,994,889,626.57

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,089,190,000.00	2,892,064,899.80
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,153,253,600.00	2,058,385,049.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,111,720,600.00	2,018,374,396.31
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	895,857,800.00	891,563,924.00
210101	Үндсэн цалин	485,361,700.00	519,037,614.00
210102	Нэмэгдэл	367,832,600.00	342,914,356.00
210104	Урамшуулал	42,663,500.00	29,611,954.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	113,494,600.00	113,494,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,176,300.00	77,176,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,079,500.00	9,079,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,539,800.00	4,539,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,539,800.00	4,539,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,159,200.00	18,159,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	694,850,500.00	693,838,925.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	32,253,300.00	30,978,077.51
210302	Түлш, халаалт	661,597,200.00	661,945,520.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	915,328.00
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	46,114,000.00	43,159,441.00
210401	Бичиг хэрэг	4,098,000.00	4,139,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,270,300.00	35,366,850.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,253,500.00	2,482,791.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	700,000.00	700,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	792,200.00	470,000.00
2105	Нормативт зардал	700,000.00	150,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	700,000.00	150,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,149,600.00	37,429,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	11,997,400.00	11,433,500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	143,200.00	143,200.00
210604	Урсгал засвар	26,009,000.00	25,852,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,075,000.00	5,101,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,075,000.00	5,101,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,469,900.00	2,308,016.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,758,900.00	1,316,100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	628,700.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	184,800.00	

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	392,000.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	120,400.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,171,000.00	976,800.00
210807	Газрын төлбөр	128,500.00	15,116.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11,300.00	
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	74,300.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	304,009,200.00	231,328,189.80
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	301,601,900.00	228,999,889.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,407,300.00	2,328,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,533,000.00	40,010,653.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	41,533,000.00	40,010,653.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	40,482,000.00	40,010,653.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,051,000.00	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	935,936,400.00	833,679,850.49
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	935,936,400.00	833,679,850.49
220001	Барилга байгууламж	402,969,600.00	374,779,710.00
222001	Тоног төхөөрөмж	185,722,700.00	186,088,497.00
223001	Бусад хөрөнгө	347,244,100.00	272,811,643.49
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,089,190,000.00	3,009,729,596.31
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,003,929,600.00	2,930,864,743.31
132001	Орон нутгийн төсвөөс	2,101,253,600.00	2,065,198,459.31
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	902,676,000.00	865,666,284.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	85,260,400.00	78,864,853.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	80,000,000.00	78,864,853.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	5,260,400.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		67,462,567.10
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		185,127,263.61
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	29	29
620001	Удирдах ажилтан	11	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11	11
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3
620004	Гэрээт ажилтан	4	4
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	29	29
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5	5
650010	Гэрээт ажилтан	3	3
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	10	10

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	41,188,645.00	19,507,121.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	41,188,645.00	19,507,121.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	37,827,970.00	18,317,541.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,135,705.00	2,835,616.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,135,705.00	2,835,616.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,692,265.00	15,481,925.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,692,265.00	15,481,925.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,360,675.00	1,189,580.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,360,675.00	1,189,580.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	41,188,645.00	19,507,121.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	41,188,645.00	19,507,121.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	15,500,000.00	6,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,688,645.00	13,507,121.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

5.1. Сумын ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн талаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн, 4 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 2 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын 1, 2 дугаар сургууль, хүүхдийн 1, 2, 3 дугаар цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Сумын ЗДТГ, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд “өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль, хүүхдийн 1, 2, 3 дугаар цэцэрлэг, Соёлын төвийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа Засаг даргын тамгын газар, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 181.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч үүнээс 69.3 сая

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

төгрөгийн алдааг залруулж, 5.7 сая төгрөгийн төлбөрийн 2 акт тогтоож, 13.5 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага, 93.0 сая төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

Бусад байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийтдээ 2,662.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч үүнээс 1,337.7 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 7.9 сая төгрөгийн төлбөрийн 7 акт тогтоож, 1,173.3 сая төгрөгийн 10 албан шаардлага, 143.5 сая төгрөгийн 7 зөвлөмж өгсөн байна. Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургуулийн 3 албан хаагчид 2 сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага өгөгдсөн.

Хүснэгт 11: Төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаас илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл хүснэгтээр харуулбал

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс									
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
1	Засаг даргын тамгын газар	4	128,646.56	1	47,662.20	2	4,791.73			1	76,192.63		
2	ИТХурал	3	36,039.87	1	21,628.87	1	911.00	1	13,500.00				
3	ОНХС	-	-										
4	ХХС	1	16,851.10							1	16,851.10		
Орон нутгийн байгууллагын дүн		8	181,537.53	2	69,291.07	3	5,702.73	1	13,500.00	2	93,043.73	-	-
1	Сагсай ЕБ-ын 1-р сургууль	5	152,225.40	3	147,538.40	1	630.00	1	4,057.00				
2	Сагсай ЕБ-ын 2-р сургууль	8	1,494,006.50	2	712,812.30	2	4,355.30	4	776,838.90			2	3
3	Сагсай сумын Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг	5	66,134.60	1	14,494.80	1	1,544.00	1	8,041.00	2	42,054.80		
4	Сагсай сумын Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг	2	5,455.00					1	5,455.00	1	-		
5	Сагсай сумын Хүүхдийн 3-р цэцэрлэг	6	905,398.70	2	441,361.80	1	840.00	2	364,124.50	1	99,072.40		
6	Сагсай сумын Эрүүл мэндийн төв	3	3,907.00	1	3,907.00					2			
7	Сагсай сумын Соёлын төв	5	35,380.50	1	17,594.50	2	526.50	1	14,809.50	1	2,450.00		
Бусад байгууллагын дүн		34	2,662,507.70	10	1,337,708.80	7	7,895.80	10	1,173,325.90	7	143,577.20	2	3
Нийт дүн		42	2,844,045.23	12	1,406,999.87	10	13,598.53	11	1,186,825.90	9	236,620.93	2	3

Эх сурвалж: Аудитын зөрчлийн мэдээ судалгаа

5.2. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар залруулга хийгдээгүй, зөрчил илрээгүй.

Аудитын дүнгээр Сумын Засаг дарга, Санхүүгийн албад дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд:

1. Сумын төсөвт байгууллагуудын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчилд өгсөн 13.6 сая төгрөгийн төлбөрийн 10 актыг хугацаанд нь барагдуулах, 1,186.8 сая төгрөгийн 11 албан шаардлага, 236.6 сая төгрөгийн 9 зөвлөмжийн биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудад өгсөн аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаагүй.	1						1					
Дүн	1						1					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
							Тоо	Дүн
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								